KURJER WARSZAWSKI

D. 14. Listopada.
PONIEDZIAŁEK.
Rok 1831.

№ 308.

WSPOMNIENIA
Opuszczenie Sandomierskiego przez wojsko Polskie 1794.

W końcu zeszłego miesiąca i na początku bieżącego, bardzo znacznie mniej umarło Ludzi w *Warszawie* niż zwykle w tym czasie bywało. — Bilety iednozłotowe (zielone) ieszcze przez pół roku maią być przez wszystkie kassy skarbowe przyjmowane, a przez cały rok przez kassę Banku Polskiego wymieniane. — Radca stanu *Morawski* objął na powrot kierunek Dyrekcji ieneralnej dochodów niestałych w Kommissji rządowej przychodów i skarbu. — Wicher gwałtowny nocy dzisiejszej wywrócił wiele drzew w ogrodach tutejszych. — W roku przyszłym 1832 powrócą dwie Komety perjodyczne, pierwsza w Kwietniu znana pod nazwiskiem komety *Enkego*, druga w Listopadzie kometa *Bieli*. — Przed kilką dniami na drzwiach mieszkania w iednej z possessji przy ulicy Długiej, znajdowała się kartka z następuiącemi wyrazy: „Będąc iuż dwa razy okradzionym, zawiadamiam szanownego *Amatora* który lubi w niebytności Gospodarza otwierać mieszkania, iż iuż w tym pokoiu nic innego nieznajdzie prócz pościeli i fraka.“ — Dnia 4 Września r. b. rozstał się z tym światem ś. p. Józef Kalasanty Dunin *Wąsowicz*, Dziedzic znacznych włości w *Krakowskiem*. — Donoszą z *Krakowa* że Jenerał *Chłopicki* ciągle cierpi z powodu ciężkich ran otrzymanych w bitwie pod *Grochowem*.

(Art. nad.) W dniu 4 m. i r. b. *Aloiza Ludwika z Bromirskich Kamionowska* goszcząc w domu krewnych, w którym odebrała wychowanie, rozstała się z tym światem w poranku życia swoiego. To smutne zdarzenie im mniej mogło być spodziewanem, tem mocniej przyczyniło się do powszechnego żalu. Na szczycie grobowca zwłoki te pokrywaiącego przy Kościele parafjalnym w *Łomży*, znajduie się wiersz następuiący:

Dwódzieste pasmo życia czas snował, traf zwinął;
Zbiór cnot młodej niewiasty zakwitł, spadł i zginął.

Z miasta *Moskwy* donoszą, że dla złożenia uszanowania NN. CESARSTWU Jchmość, zjechało się do tej stolicy bardzo wiele dostojnych osób a nawet z odległych okolic. Gdy N. PAN wjeżdżał do tego starożytnego grodu, zwolna poiazd Jego odbywał drogę do Kościoła Kątedralnego przez tłok raduiącego się ludu, który Go prawie niósł na swoich barkach! Wszyscy chcieli Mu zostawić otwarte miejsce; lecz najczulsza przychylność i chęć cieszenia się Jego widzeniem, ciągnęła każdego do uwielbionego MONARCHY; chciano stać tuż przy Nim, całować brzegi Jego szaty, i tłumy raduiącego się ludu rozłączały często MONARCHĘ od Jego orszaku. Postępował Sam w pośród małego koła, które z uszanowaniem robiło Mu miejscę, iak gdyby Go otaczała gloria. Przechód z mieszkania Cesarskiego do Kościoła Katedralnego, długości blisko 100 kroków, trwał przeszło 15 minut. Nieprzyiaciele Rossji patrząc na ten widok przekonaliby się, iż moc Jej gruntuie się nietylko na walecznej i licznej armji, lecz oraz na miłości narodu, który z radością zapełnia szeregi potęgi woiennej, dla nienaruszonego utrzymania szczęścia, spokojności i sławy, któ-

re przeszło od dwóch wieków zawdzięcza panuiącemu Domowi *Romanów*.

W *Wiedniu* rozchodzi się wieść, że Król *Węgierski* Następca tronu *Austrjackiego*, w roku przyszłym koronowany będzie iako Król *Czeski*.— W armji *Austrjackiej* panuie teraz wielka oszczędność, gdyż prawie połowa wojska linjowego rozpuszczono za urlopami do domów rodzinnych. Znaczna część iazdy odebrała rozkaz wrócić do *Węgier*, dokąd się także udadzą artyllerja i pociągi woienne. — Z *Włoch* także wraca kilka pułków iazdy do *Austrji* z powodu że furaż dla koni iest bardzo drogi. — Między *Stanami zjednoczonemi* a rządem *Mexykańskim* utworzono traktat handlowy. — Armja *Holenderska* rozpoczęła d. 25 z. m. na nowo poruszenia i przyięła postać odporną, która iednak w każdym razie zaczepną być może, gdyby armja *Belgicka* poważyła się działać zaczepnie przeciw armji *Holenderskiej*. Na przednich czatach trwa wszędzie spokojność. — Utrzymuią w *Londynie*, że *Belgja* przyiąwszy układy pełnomocników 5u wielkich Mocarstw, niezawodnie od wszystkich Mocarstw uznaną będzie, chociażby *Holandja* wzbraniała się przyiąć też układy. — W *Antwerpji* tworzy się teraz korpus marynarki, który użyty będzie do służby portowej.— Donoszą z *Strażburga*, że woisko *Francuzkie* tworzące kordon zdrowia wzdłuż *Renu*, wróciło do dawnych stanowisk swoich.— Maiątek Pana *Lafit* składał się przed ostatnią rewolucją *Francuzką* z 30,000,000 franków. — Listy z *Marsylji* opisuią stan *Egiptu* najokropniej, od d. 19 Sierpnia do 1 Września r. b. umarło na cholerę w *Kairze* 9000 mieszkańców. Ta choroba wcisnęła się aż do Haremu Wice Króla *Egiptu*, na którą kilka pięknych niewolnic umarło. *Jbrahim* Basza udał się spiesznie do *Egiptu* wyższego. — Listy z *Alexandrji* donoszą, że tameczni Wice-Konsulowie *Sardyński* i *Austrjacki*, oraz Konsul *Hiszpański*, umarli na cholerę. — Cesarz *Don Pedro* ma niezwłocznie przedsięwziąść wyprawę przeciw *Portugalji*, na czem bardzo cierpieć będzie stan handlowy w *Hiszpanji*. — Donoszą z *Madrytu*, że grasuiąca febra w tej stolicy pozbawiła życia wielu mieszkańców. Król *Hiszpański* ciągle choruie na pedogrę, która go w tym roku najbardziej dręczy. — Do *Wiednia* przybyła znaczna summa z *Anglji* w sztabach złotych i srebrnych. — W *Wersalu* (2 mil od *Paryża*) maią wkrótce założyć obóz na 15.000 wojska.—Xże *Mortemar* i P. *Flahut* wrócić maią, pierwszy do *Petersburga*, drugi do *Berlina*. — Teatr opery komicznej w *Paryżu*, który iuż był upadł, wspierany iest teraz przez kompozytorów *Francuzkich*.

Okropne spustoszenia w okolicach *Stambułu* na mil kilkadziesiąt przez straszliwą burzę, na początku zeszłego miesiąca, o której iuż częściowo różne pisma doniosły, list otrzymany w *Kamieńcu Podolskim* potwierdza tę wiadomość i obszernie donosi o wielu szczegółach. Najstarsi ludzie niepamiętaią aby się kiedy działo podobnie; iuż naliczono 200 meczetów tureckich, kilkadziesiąt kaplic Greckich i Ormjańskich z fundamentu wywróconych, w niektórych wsiach niezostało w całości ani iedno zabudowanie, drzewa ogrodowe najstarsze połamane; znaczna liczba ludzi zabita przez walące się domy! Turcy uważaią to zdarzenie iako widoczny znak gniewu *Proroka* za to że teraz prawowierni *Muzułmanie* chcą naśladować zwyczaie *Europejskie*, że spiiaią wino, że tańczą z niewiernemi Chrześcjankami, a nawet niektórzy zezwalaią żeby *Mahometanki* doznawały takiej wolności iaką maią kobiety w *Paryżu*! — *Okonel* w mowie swej mianej nie-

nej niedawno w *Dublinie* do Ludu, dowodził że nietylko *Irlandja*, ale cała *Anglja* a nawet *Europa* w dzisiejszych okolicznościach wiele winna szlachetnym usiłowaniom *Katolików*. — Słychać że Xże *Welington* przekonawszy się iż cała *Anglja* życzy reformy Parlamentu, ma się nakoniec skłonić do powszechnego życzenia narodu; zwłaszcza że po powtórnem nieprzyięciu tej reformy nastąpiłyby bardzo szkodliwe skutki grożące wojną domową. — Hrabia *Matusiewic* ciągle znajduie się w *Londynie* i należy do wszystkich narad względem *Belgji* i *Grecji*. — W kraiach Rzeczypospolitych *Ameryki południowej*, stan skarbu publicznego teraz iest bardzo krytyczny, kruszcowych pieniędzy mało iest w biegu, chociaż ta ziemia zasilała złotem całą *Europę!* — Rossyjski Kontr-Admirał *Rikard*, który dowodząc na fregacie zwanej *Xiężna Łowicka*, w zeszłym Sierpniu poskromił niespokojnych *Greków*, wydał odezwę napominaiącą burzycieli aby wrócili do prawych obowiązków.

W *Fernej* wiosce niegdyś będącej własnością *Woltera* przed kilką tygodniami miał się odbyć obrzęd zaślubin Grenadjera z córką oberżysty; w nocy przed temi zaślubinami wszczął się pożar w tej wsi, i oberża z całem zabudowaniem stała się pastwą płomieni; Ojciec Panny młodej postradał przez to nieszczęście wszystko co stanowiło sposób iego życia; zapłakany wzywa przyszłego zięcia, oświadczaiąc że go uwalnia od danego słowa zaślubienia iego córki, gdyż zapewne teraz iako ubogiej nie będzie chciał zostać mężem. Grenadjer na to: mam wprawdzie lat 40, ale iuż odbyłem wojny w *Niemczech*, *Polsce* i *Hiszpanji*; nie z łaski dowódców, lecz za przelaną krew i pokonywanie nieprzyiaciół ozdobiony zostałem tym krzyżem *Legji honorowej*; a zatem krzywdzić mnie nie można, a zostałem skrzywdzony przez ojca moiej drogiej narzeczonej, gdyż mniemał, że kocham iego oberżę, a nie iego córkę; iak było ułożonem tak muszą się dopełnić nasze zaślubiny, wprawdzie Pani *Grenadjerowa* będzie uboższą, ale przy Bożej pomocy niedoznamy biedy. Słysząc to szlachetne oświadczenie 90 letni Starzec, mieszkaniec tejże wsi, odzywa się: „Czekałem przez lat 50 na czyn iaki godny nagrody, a wydarzony w tem miejscu; dopiero teraz doczekałem się tej pociechy. Przed półwieku nasz Dziedzic (*Wolter*) zadowolony z pewnej przysługi uczynionej iemu przezemnie, darował mi pismo, abym ie sprzedał; zachowałem ten dar na nagrodę pięknego iakiego postępku; a więc mężny Grenadjerze i poczciwy człowieku odbierz to, bo ia wkrótce przeniosę się do wieczności, a dzieci i krewnych niemam.“ To pismo było pierwszy rękopism *Henryady* tak iak ią *Wolter* tworzył. Jeden z Księgarzy *Genewskich* zapłacił za tę osobliwość tyle że spalona oberża może być odbudowaną.

Dawne bogactwa Hiszpanji. W roku 1600 przepych w sprzętach złotych i srebrnych doszedł do tego stopnia, że się *Hiszpan* za ubogiego poczytywał, gdy nie posiadał przynajmniej 800 tuzinów talerzy i 200 półmisków srebrnych. W niektórych domach miano do 1200 tuzinów talerzy, a do tego znacznej wagi, i około 1200 półmisków. Podług reiestrów *Sewilskich*, Hiszpanie od r. 1519 do 1619 wywieźli z *Ameryki* samego złota w wartości 1336 miljonów. — *Skoropisarze Londyńscy.* W Londynie znajduie się przeszło 100 skoropisarzy, którzy codziennie na przemiany w parlamencie siedzą i zbieraią wiadomości dla gazet Londyńskich. Oprócz tych, iest iescze bardzo wielu innych, którzy dla tygodniowych, albo dla pism dwa lub trzy ra-

zy na tydzień wychodzących pracuią. Podczas sprawy Królowej w r. 1820 znajdowało się ciągle w parlamencie 20 do 30, którzy się co pół lub co godzinę zmieniali, podług tego iak rozkład kart tego wymagał. Gazety wieczorne w 3 lub 4 kolumnach, o godzinie 4 po południu, umieszczały już to, co w upłynionej części dnia w parlamencie zaszło, a w dalszem wydaniu uzupełniały też gazety działania parlamentu dnia tego. Płaca skoropisarzy ma wynosić w ogólności 45,000 funtów szterlingów. — *Siła morska Anglików.* R. 1827 liczyła 53 admirałów, 68 wice-admirałów, 69 kontr-admirałów, 806 kapitanów, (na retrecie 32 adminirałów i 20 kapitanów) 844 kommendorów, 6 poruczników, którzy się liczą do rycerzy wojska *Windsor*, 3691 poruczników (98 poruczników, którzy w randze kommendorów otrzymali dymissje), 540 majtków kieruiących masztami, 358 lekarzy, 668 płatników; ogółem siła morska Anglików wynosiła 7248 oficerów.

Dyrektor Mennicy Królestwa Polskiego. Podaie do powszechnej wiadomości, iż dostrzeżone zostały w cyrkulacji. 1) Fałszywa 5cio złotówka pod r. 1829, rozpoznać ią można po kolorze żółtawym mosiądzu z którego iest odlana, przebiiaiącym się przez słabe posrebrzenie; tudzież po kropkach czyli dołkach które wykazuią, iż pieniądz ten, nie miał na sobie herbów z obu stron przez machinę wybitych, lecz odlany w formie został. 2) Fałszywa dwu złotówka z r. 1831 odlana z cyny, do iej rozpoznania służy kolor tego metalu nie właściwy srebru, szczególniej iednak nakarbowanie na okręgu nie kształtne i nieregularne. Wzywa się wszelkie władze Skarbowe i Policyjne, do dawania baczności na kurs tego rodzaiu pieniędzy, dla ochronienia kass i publiczności od szkody, tudzież dla ukarania przestępców według surowości prawa. — *Bieńkowski.*

PRZYJECHALI DO WARSZAWY.

Morawski Józ: oby: z Osieka, Chjarini Xiądz z Opinogóry, Mikucki Maior W. R. z Łomży, Rószkowski Joa: oby: z Łukow:, Jaroszewski Pułkow: W. R. z Brześcia, Ciechocka Aniela Sędzina z Siedlec, Wadson Kommis: Wdzki z Radomia, Dufran Fr. oby: z Szydłowa, Radolińska Tekla oby: z Słubicy, Madaliński Nadleśny z Kopoczyna, Torosiewicz Mich: Mecenas z Lwowa, Kamioner Anna kupcowa z Krakowa, Niepokojczycka Doro: oby: z Przykorowa, Skarzyński Leop: oby: z Głowna, Truskolowski Woj: Naddzierża: z Kalisza, Cytowicz X. Kanonik z Łęczycy, Żukowski Policmajster woienny z Łowicza, Linder Edw: kupiec z Merjenweder, Dzierożyńska Sędzina z Włocławka, Krosnowski Woj: Poru: z Płocka, Lubieiewska Kry: oby: z Kalisza.

DONIESIENIA.

W dniu wczorajszym przez wyłamanie drzwi skradzione zostały następuiące rzeczy: Zegarek srebrny angielski w 2ch kopertach, repetjer, używany, 2gi zegarek złoty celindrowy, repetjer, nowy, 2 łyżki srebrne od kawy, na mniejszej były Lit: P. O na większej w rossyjskim iezyku P. i O. tabakierka czworograniasta wyobrażaiąca Teatr Berliński, spodnie ciemno zielone z wypustką karmazynową i szelki nowe. Ktoby takowe rzeczy dostrzegł, lub wiedział gdzie się znajduią, niech raczy uwiadomić Drukarnią Kurjera Warszawskiego za co sowicie będzie wynagrodzony.

☞ Kto ma DOM porządny przy ulicy pryncypalnej do sprzedania lub do zadzierżawienia, lub na hypotekę onego zaciągniania kilkadziesiąt tysięcy, zgłosić się zechce do układu pod Nro 2253 na 2gie piętro w godzinach między 8 i 9 z rana, lub między 2gą i 3cią z południa.

☞ Zawiadamia się szanowną publiczność, iż ŁAZIENKI w domu Nr 2814 przy ulicach Bednarskiej i Dobrej nad samym Mostem położone, dawniej Kasztelańskie zwane, po ukończonej ich reperacji, już od dni kilku otworzone zostały.

Zawiadamiam interessowaną publiczność, iż prawnie zaięte ruchomości, a mianowicie: maszyny do postrzygania sukna, komody, szafy i t. p. w Warszawie przy ulicy Nowolipie pod Nr 2247 niezawodnie w d. 15 b. m. i r. o godz: 11 z rana, sprzedanemi zostaną. — Edw: Marjewski, Komornik.

W dniu 7 b. m. zginął SZPIC żółty, koloru wiewiórki, mały, włos długi gęsty. U kogo się takowy znajduie lub o nim wiedział raczy mieć wzgląd na 10cio letnie wychowanie i oddać go do domu w Rynku Nowego-Miasta Nr 333 na 1 piętro za nagrodą.

Dziś rano ciepła stopni 3. Wczoraj w połud: 5.